

Läget i länet

Arbetsmarknad och ekonomi

mars 2017

Länsstyrelsen
Stockholm

Läget i länet är en sammanställning av nyheter och statistik som tar sikte på att belysa det regionala perspektivet med inriktning mot arbetsmarknaden och den allmäneconomiska utvecklingen. Statistiken har hämtats från källor som Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Tillväxtanalys m.fl. och bearbetats och analyserats vid Avdelningen för Tillväxt, Länsstyrelsen i Stockholms län. Tidigare underlag kan hämtas hem via Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/stockholm.

Kontaktuppgifter:

Per Bark, analytiker

Länsstyrelsen i Stockholms län

Avdelningen för tillväxt

Mobil: 070 520 50 68

e-post: per.bark@lansstyrelsen.se

Inledning

Under det fjärde kvartalet ökade bruttonationalprodukten (BNP) med 2,3 procent jämfört med motsvarande tidsperiod 2015. I ett internationellt perspektiv är det en förhållandevis stark tillväxt. BNP för helåret 2016 var 3,3 procent högre än år 2015. Sedan 2007 är det endast två år (2010 och 2015) som överträffat föregående års tillväxttakt. Bedömningen kring framtiden bland såväl företag som hushåll är ljus. Samtliga av näringslivets branscher befinner sig nu i ett starkare läge än normalt och anställningsplanerna är optimistiska. För hushållen är det framförallt synen på den egna ekonomin som är stärker konjunkturutsikterna. Därutöver har de globala finansmarknaderna utvecklats positivt under inledningen av året.

Under 2016 ökade antalet sysselsatta i riket som helhet med 73 000 personer - vilket är högre än genomsnittet - och sysselsättning ökade till 67,1 procent (för helåret). I en sammanställning av Konjunkturinstitutet noteras att inget annat EU-land har en större andel i arbete än Sverige¹. Den höga sysselsättningen förklaras till stor del av ett (i jämförelse med övriga EU) högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnor, utrikes födda och äldre.

I Stockholms län låg konjunkturen under det fjärde kvartalet på en högre nivå än genomsnittet enligt Handelskammarens konjunkturbarometer. Byggbranschen och delar av tjänstesektorn utvecklas väl. Sett till helåret kan det konstateras att såväl nyföretagande som nybilsregistreringen nådde nya rekordnivåer medan sysselsättningstillväxten låg i nivå med genomsnittet under det senaste årtiondet. Oroande, och hämmande för regionens tillväxt och utveckling, är de fortsatt höga vakanstalen vilket vittnar om en ineffektiv matchning på arbetsmarknaden.

Sammanfattning

- ▶ På ett års sikt ökade antalet sysselsatta i Stockholms län med 21 800 personer, vilket är i nivå med genomsnittet. Det motsvarar en sysselsättning på 71,6 procent.
- ▶ Bland personer 25 år eller äldre är 40 000 personer undersysselsatta. Det motsvarar 3,7 procent av samtliga sysselsatta. Antalet och andelen sjunker trendmässigt.
- ▶ Antalet lediga jobb och vakanser ökade med 24 respektive 29 procent jämfört med fjärde kvartalet 2015.
- ▶ 74 400 personer - eller 5,8 procent - i Stockholms län är arbetslösa. Av dessa är 19 000 ungdomar (15-24 år).
- ▶ Bland inrikes födda män minskade arbetslösheten till 3,2 procent.
- ▶ Antalet personer som berördes av varsel minskade för fjärde året i rad.
- ▶ Totalt startades 24 808 nya företag i Stockholms län under året. Det är nästan 800 fler än under det tidigare rekordåret (2011) och 1 500 fler än under 2015.
- ▶ Antalet konkurser ökade med fem procent till drygt 2 100 företag. De konkursdrabbade företagen sysselsatta knappt 5 200 personer.
- ▶ Länets befolkning ökade med 37 600 personer under 2016. Vid sidan av 2009 är det den största befolkningsökningen någonsin.

¹ Konjunkturinstitutets studie bygger på åldersgruppen 20-64 år, och det tredje kvartalet. Åldersintervallet är dessutom inte identiskt med det som används i denna promemoria (15-74 år)

I det följande behandlas arbetsmarknaden, nystartade företag och konkurser i Stockholms län. Underlaget avslutas med övriga nyheter i korthet som relaterar till den allmänekonomiska utvecklingen. I *tabell 1* redovisas några av regionens nyckeltal.

Nyckeltal	Referensperiod	2016	2015	Förändring
Sysselsättning	fjärde kvartalet	71,6	71,3	+0,3 p.e
Arbetslöshet	fjärde kvartalet	5,8	6,0	-0,2 p.e
Nystartade företag	Helåret	24 808	23 304	6,5 %
Konkurser	Helåret	2 103	2 007	4,8 %
Varslade personer	Helåret	11 006	12 085	-8,9 %

Tabell 1. Några nyckeltal för Stockholmsregionen

Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Denna bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB. Se bilaga 1 för mer information kring arbetsmarknadsstatistik, AKU och om revideringen av AKU för åren 2010-2012.

Om inte annat anges avser AKU-statistiken fjärde kvartalet 2016. Förändringen på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med fjärde kvartalet 2015.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

- ▶ **Arbetskraften** är summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen sysselsatta** beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen arbetslösa** definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften (SCB).

Antalet sysselsatta ökade med 21 800 personer

Antalet sysselsatta i Stockholms län har ökat med 21 800 personer - eller 1,8 procent - på ett års sikt. Det är i nivå med genomsnittet under det senaste decenniet och den årliga ökningen har varit mer eller mindre en identisk under de senaste tre åren. I övriga riket ökade antalet sysselsatta med knappt 52 000 personer, vilket innebär att länet svarade för 30 procent av den totala sysselsättningsstillväxten. Antalet sysselsatta i länet räknas därmed till drygt 1,2 miljoner personer. Det är männen (17 000) som svarar för den antalsmässiga ökningen. Omräknat i förhållande till befolkningen (15-74 år) är sysselsättningsgraden 71,6 procent. Det kan jämföras med 71,3 procent

För helåret 2016 uppgick sysselsättningsökningen till 23 100 personer och sysselsättningen till 71,3 procent. Det är – precis som under det fjärde kvartalet – den högst skattade sysselsättningen av alla län.

under det sista kvartalet 2015 och med 65,5 procent i övriga riket, se *diagram 1* och 2. För männen uppgick sysselsättningen till 74,1 procent, jämfört med 69,1 procent bland kvinnor. Skillnaden i sysselsättning mellan kvinnor och män ligger i nivå med genomsnittet under det senaste decenniet. Bland utrikes och inrikes födda uppgick sysselsättningen till 67,6 respektive 73,1 procent. Sysselsättningskillnaden mellan kvinnor och män är alltså betydligt större bland utrikes födda.²

I storstadsregionerna Skåne och Västra Götaland uppgick sysselsättningen till 64,9 respektive 67,6 procent. Det är med andra ord fortsatt lägre än i Stockholms län. Vid sidan av Stockholm är (den skattade) sysselsättningen högst i Jönköping (69,2), Uppsala (68,7) och Halland (68,1). Det omvända kan konstateras om Gävleborg, Södermanland och Värmland.

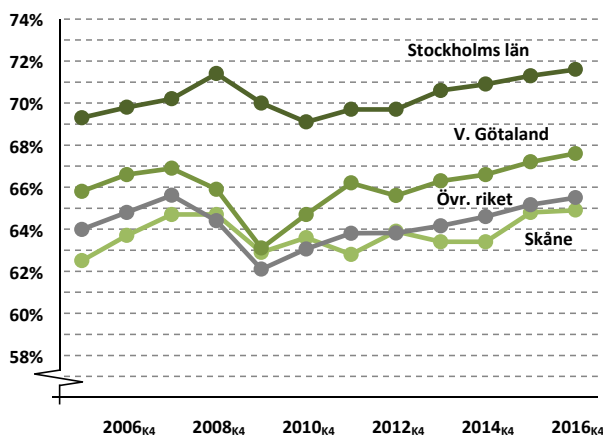

Diagram 1. Sysselsättning (15-74 år) i storstadsregionerna och övriga riket (ex. AB län), 2005_{K4}-2016_{K4}. **Källa:** AKU/SCB

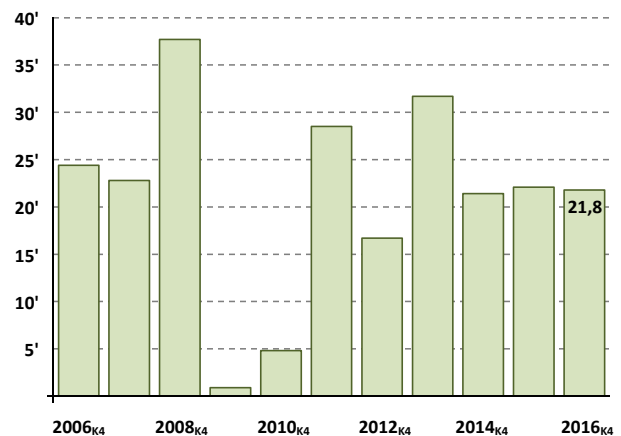

Diagram 2. Förändring i antal sysselsatta (1 000-tal) i Stockholms län på ett års sikt. **Källa:** AKU/SCB

I Stockholm stad uppgick sysselsättningen till 73,9 procent, jämfört med 73,5 procent under fjärde kvartalet 2015. Jämfört med övriga länet är sysselsättningen i huvudstaden drygt fyra procentenheter högre. Det är ungefär i nivå med den genomsnittliga skillnaden under tidsperioden 2005-2016. Den (skattade) sysselsättningen har nu varit högre i Stockholm stad än i övriga länet 47 kvartal i rad, det vill säga under hela tidsserien. I Malmö och Göteborg var sysselsättningen 64,9 respektive 68,5 procent under det fjärde kvartalet. Det är signifikant lägre än i Stockholms stad och är mer eller mindre oförändrat jämfört med 2015.

55 000 personer är undersysselsatta

Trenden om ett sjunkande antal undersysselsatta³ håller i sig. För två år sedan uppgick antalet undersysselsatta till drygt 76 000 personer, varav 58 000 personer var 25 år eller äldre. Under det fjärde kvartalet 2016 beräknades antalet till knappt 55 000 personer.

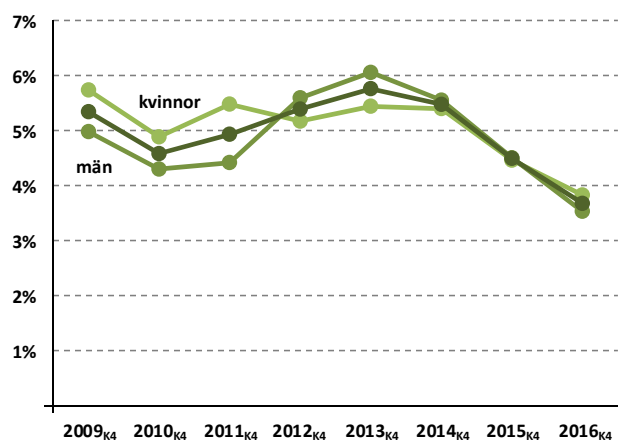

Diagram 3. Andel undersysselsatta (25 år eller äldre) i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

² Uppdelat på kvinnor och män; utrikes födda män (72 procent), utrikes födda kvinnor (63,6), inrikes födda män (74,8) samt inrikes födda kvinnor (71,3)

³ Undersysselsatta är en undergrupp till sysselsatta, som består av personer som vill arbeta mer än vad de gör i dagsläget och även kan utöka arbetstiden; antingen genom att i nuvarande arbete utöka antalet arbetstimmar eller genom att byta till en annan tjänst med längre arbetstid.

Bland personer 25 år eller äldre uppgick antalet till drygt 40 000 personer. Det innebär att av de sysselsatta 25 år eller äldre är det 3,7 procent som upplever sig som undersysselsatt, se *diagram 3*. Det är i nivå med övriga riket. Ingen (påtaglig) skillnad mellan män och kvinnor kan noteras. Bland ungdomar (15-24 år) uppgick andelen undersysselsatta till knappt 13 procent vilket motsvarar 14 500 personer. Genomsnittet för undersysselsatta ungdomar är 15 procent.

Antalet fast anställda ökade med drygt 20 000 personer

Den totala sysselsättningsökningen (netto) förklaras främst av en ökning av antalet fast anställda (drygt 20 000) medan antalet med tidsbegränsad anställning och egenföretagare lämnas mer eller mindre oförändrade. Det ligger i linje med utvecklingen under de senaste åren då en stor del av sysselsättningsökningen förklaras av en ökning av antalet fast anställda. Under det fjärde kvartalet hade 83 procent (av anställda) som hade en fast anställning.

Antalet personer utanför arbetskraften⁴ (sjuka, studerande, pensionärer m.fl.) är mer eller mindre oförändrat och uppgår till drygt 400 000 personer. Det motsvarar en knapp fjärdedel av befolkningen (15-74 år), se *diagram 5*. Som framgår av *diagram 4* har antalet utanför arbetskraften ökat i en lägre takt än antalet sysselsatta, befolkningens storlek och antalet arbetslösa sedan 2005.

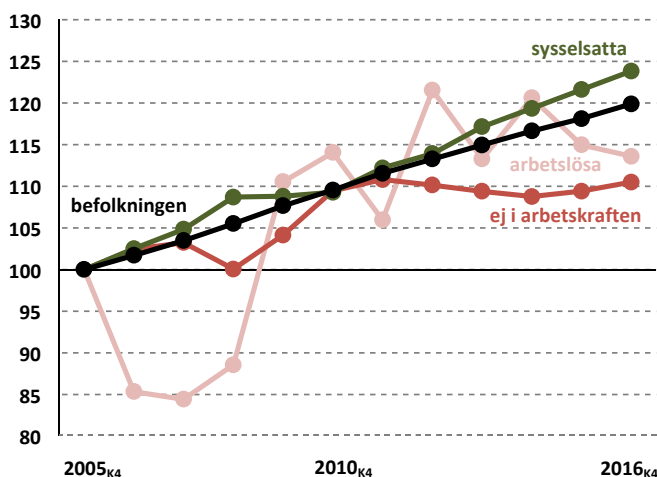

Diagram 4. Utveckling (index) av befolkningen, sysselsatta, arbetslösa och ej i arbetskraften sedan 2005_k4. **Källa:** AKU/SCB

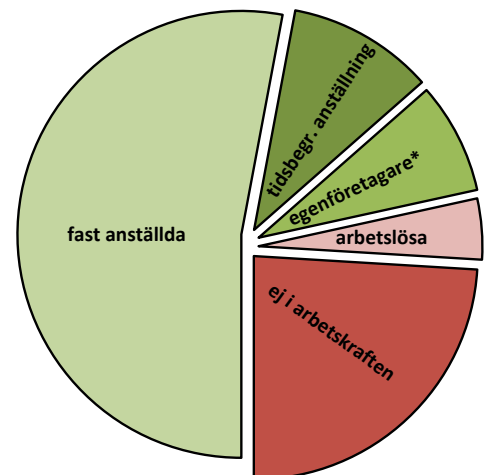

Diagram 5. Befolkningen uppdelad på kategorier, 2016_k4. **Källa:** SCB/AKU

36 000 fler kvinnor än män befinner sig utanför arbetskraften. Skillnaden mellan kvinnor och män är signifikant större inom gruppen utrikes födda. I åldersgruppen 25-54 år är det drygt 70 000 personer som befinner sig utanför arbetskraften och antalet har varit i stort sett oförändrat de senaste åtta åren. I den aktuella åldersgruppen är det en större andel som befinner sig utanför arbetskraften i övriga riket än i Stockholms län⁵.

⁴ I kommande versioner av *Läget i länet – arbetsmarknad & ekonomi* är förhoppningen att regional statistik för undergrupperna till personer utanför arbetskraften kan presenteras.

⁵ Gäller för helåret 2016

Sysselsättningsförändringen fördelad över näringsgrenar

Sysselsättningsökningen under 2016 fördelar sig över näringsgrenarna enligt *diagram 6*⁶. Genom den grova näringsgrensindelningen framgår det att *finansiell verksamhet och företagstjänster* (SNI 64-82) sysselsätter flest antal personer. Sammantaget sysselsätter näringsgrenen knappt 300 000 personer vilket motsvarar en fjärdedel av länets arbetsmarknad. Vidare är 36 procent av näringsgrenen (som helhet) lokaliserad i länet, se *tabell 2*. *Information och kommunikation* (SNI 58-63) sysselsätter knappt 95 000 personer. Det motsvarar åtta procent av arbetsmarknaden. Däremot är näringsgrenen som helhet starkt koncentrerad till Stockholms län. Sammantaget svarar länet för knappt hälften (46 procent) av näringsgrenens totala sysselsättning i riket.

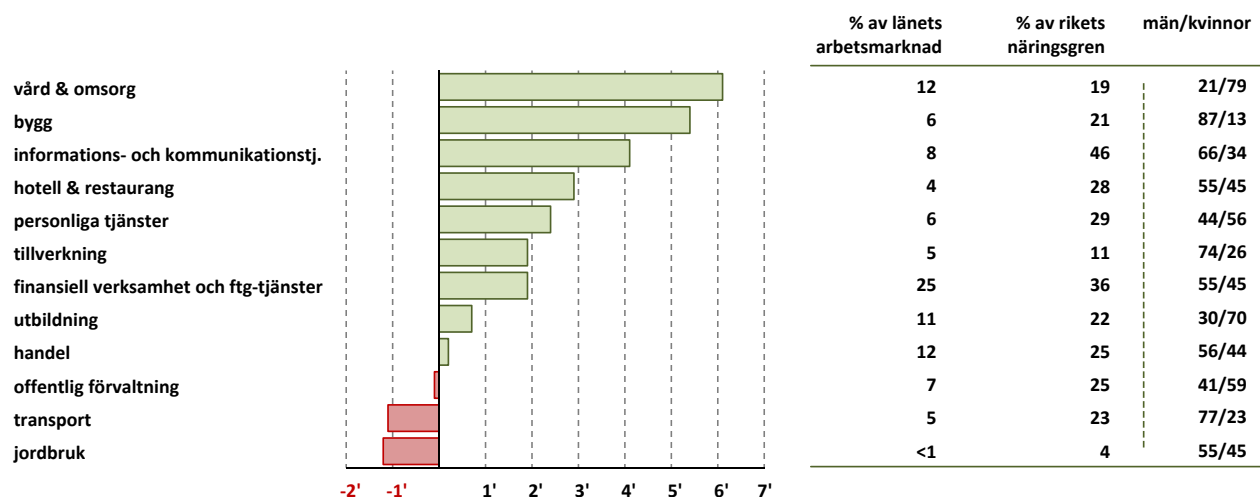

Diagram 6. Sysselsättningsförändringar, grov näringsgrensnivå på ett års sikt (1 000-tal), Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

Tabell 2. Näringsgrenens storlek, och fördelning mellan könen. **Källa:** SCB/AKU

Efterfrågan på arbetskraft fortsatt hög

Efterfrågan på arbetskraft i länets näringsliv har varit högre under varje kvartal 2016 jämfört med motsvarande kvartal 2015. Det gäller såväl lediga jobb som vakanser, se *diagram 7* och *8*. Under det fjärde kvartalet uppgick antalet lediga jobb till knappt 25 000 och antalet vakanser till drygt 12 600. Det är 24 respektive 29 procent fler än under slutet av 2015. Omräknat i förhållande till antalet anställda innebär det att rekryteringsgraden uppgår till 2,6 medan vakansgraden beräknas till 1,3⁷.

I Västsverige (Västra Götaland och Halland) och Sydsverige (Skåne och Blekinge) uppgick antalet vakanser till 6 500 respektive 5 100 medan antalet lediga jobb räknades till 12 700 och 8 600.

Uttryckt som andelar av samtliga lediga jobb och vakanser svarar länet för 37 respektive 38 procent. Det är marginellt högre än genomsnittet under de senaste två åren. Slutsatsen är att efterfrågan på arbetskraft fortsätter att vara hög. Samtidigt indikerar ett högt antal vakanser att företagen har svårt att finna arbetskraft. Det är oroande och kan – på sikt – hota regionens utveckling. Finner företagen inte lämplig arbetskraft riskerar företagen att utveckla sina verksamheter i andra (europeiska) regioner. Sysselsättning och skatteunderlag går därmed regionen (och Sverige) förbi. Även Stockholms

⁶ Sysselsättningsökningen var signifikant, men var inte signifikant på näringsgrensnivå

⁷ Under det fjärde kvartal 2015 uppgick rekryteringsgraden till 2,2 och vakansgraden till 1,1

Handelskammaren noterar i sin rapport *Stockholmsbarometern* att arbetskraftsbristen ökade under det fjärde kvartalet och att arbetskraftsbristen nu nått sin högsta nivå på åtta år.

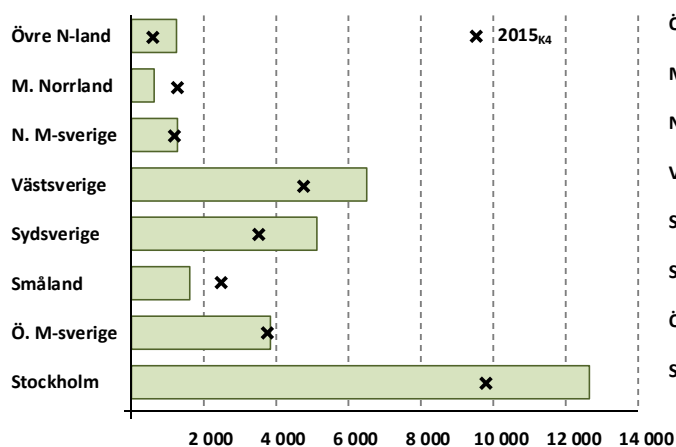

Diagram 7. Antal vakanser (NUTS2-regioner), 2016_{K4} jmf 2015_{K4}.
Källa: KV/SCB

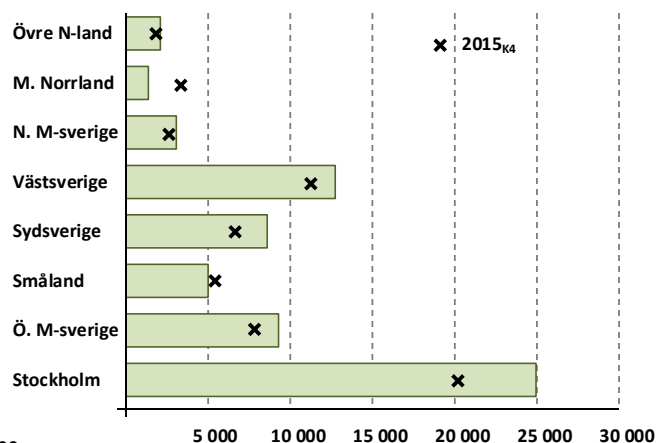

Diagram 8. Antal lediga jobb (NUTS2-regioner), 2016_{K4} jmf 2015_{K4}. Källa: KV/SCB

Arbetsförmedlingen bedömer att 18 000 nya jobb kommer att skapas i länet under 2017. Det är fler än i något annat län, men samtidigt förhållandevis genomsnittlig utveckling ur ett Stockholmsperspektiv. Det finns enligt myndigheten goda möjligheter till jobb inom de flesta yrkesområden. Stockholms kunskapsintensiva näringsliv innebär dock att jobbmöjligheterna överlag är större inom yrken och branscher som ställer högre krav på längre utbildning och arbetslivserfarenhet. Bäst är jobbmöjligheterna inom data, teknik och naturvetenskap, hälso- och sjukvård samt socialt arbete, utbildning samt bygg och anläggning.

74 400 personer är arbetslösa i Stockholms län

Antalet arbetslösa i Stockholms län beräknas till 74 400 personer. Det är i stort sett oförändrat jämfört med motsvarande period 2015 (75 300). Tre av tio arbetslösa var heltidsstuderande (22 300 personer). I förhållande till arbetskraften uppgår arbetslösheten till 5,8 procent att jämföra med 6,0 procent under det fjärde kvartalet 2015 eller 6,6 procent i övriga riket. För männen beräknas arbetslösheten till 5,1 procent. Motsvarande andel för kvinnor var 6,5 procent. I övriga riket ser det annorlunda ut och kvinnor har en lägre arbetslöshet än män.

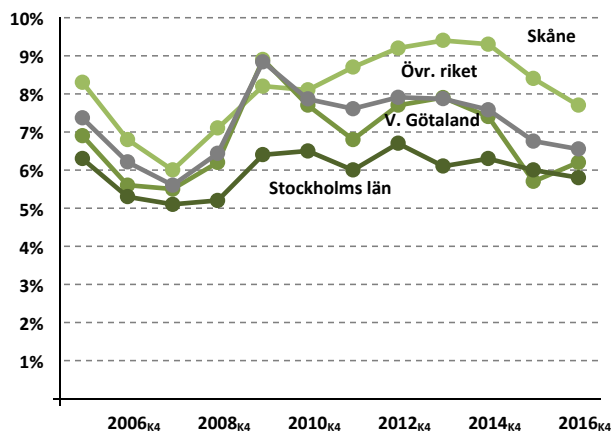

Diagram 9. Arbetslöshet i storstadsregionerna och i övriga riket (exkl. Stockholms län), 2005_{K4}-2016_{K4}. Källa: AKU

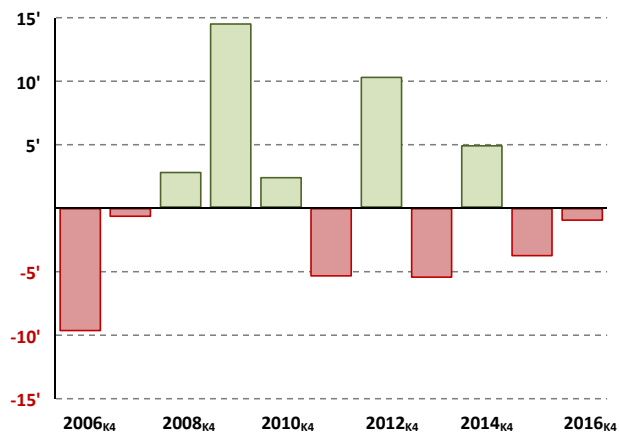

Diagram 10. Förändring antal arbetslösa (1 000-tals) på ett års sikt i Stockholms län. Källa: AKU/SCB

I Skåne och Västra Götaland uppgick arbetslösheten till 7,7 respektive 6,2 procent. Lägst arbetslöshet har Västerbotten (4,2 procent) följt av Halland (4,5) och Uppsala län (4,8). Södermanland (11 procent), Kronoberg (8,2) och Gävleborg (8,1) är de län med högst arbetslöshet. I Blekinge har utvecklingen varit stark och arbetslösheten minskar med 2,8 procentenheter till 5,8 procent, det vill säga till samma nivå som i Stockholms län.

I Stockholm stad beräknas arbetslösheten till 5,8 procent, det vill säga samma nivå som i länet som helhet. I Malmö (10,3 procent) och Göteborg (7,1) är arbetslösheten högre än i det kringliggande länet.

Enligt nationell statistik är drygt fem procent av personerna som befinner sig utanför arbetskraften latent arbetssökande. Dessa personer uppger att de vill och kan arbeta men eftersom de inte har sökt arbete klassificeras de inte som arbetslösa enligt AKU:s definition. Om det är samma andel i Stockholms län finns det uppskattningsvis fler än 20 000 latent arbetssökande i länet bland de som befinner sig utanför arbetskraften. Den nationella statistiken visar också att åldersgruppen 20-64 år svarar för mindre än hälften av samtliga latent arbetssökande. Ungefär lika stor andel (47 procent) var heltidsstuderande (för gruppen som helhet).

Sjunkande arbetslöshet bland inrikes födda män

Utvecklingen för inrikes födda män i Stockholms län har varit positiv under det senaste året. Det innebär att för gruppen män som helhet uppgår arbetslösheten till 5,1 procent jämfört med 5,9 procent under det fjärde kvartalet 2015.

Studerars enbart gruppen inrikes födda män har såväl andelen som antalet arbetslösa minskat på ett års sikt. Antalet arbetslösa är 15 500 (varav 5 700 är heltidsstuderande) och arbetslösheten minskar från 4 till 3,2 procent, se *diagram 11*. Det är den lägsta skattade arbetslösheten bland inrikes födda män som noterats under tidsserien (2009-2016). Det kan jämföras med 4,4 procent i riket som helhet eller 4,8 procent i övriga riket. I kombination med en sysselsättning på knappt 75 procent kan arbetsmarknaden inte beskrivas som annat än stark för gruppen inrikes födda män i Stockholms län. För inrikes födda kvinnor uppgick arbetslösheten till 4,1 procent, vilket är i nivå med genomsnittet sedan 2009. Arbetslösheten bland utrikes födda män och kvinnor var under slutet av året 10,3 respektive 12,6 procent. Det kan jämföras med 11,2 respektive 12,2 procent under det fjärde kvartalet 2015.

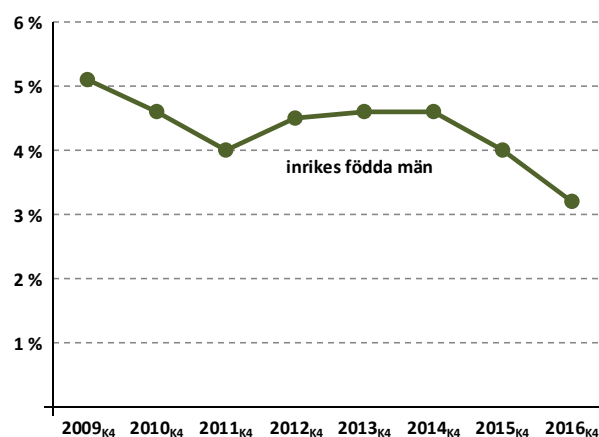

Diagram 11. Arbetslösheten för inrikes födda män i Stockholms län, 2009_K4-2016_K4. Källa: SCB/AKU

Till följd av en delvis förändrad demografisk sammansättning utgör utrikes födda en allt större andel av samtliga arbetslösa (precis som utrikes föddas andel av samtliga sysselsatta trendmässigt ökar). Detta kan även noteras i annan arbetsmarknadsstatistik. Enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik är till exempel hälften av alla inskrivna arbetslösa födda utanför Europa.

Arbetslöshetens längd

Den genomsnittliga arbetslöshetsperiodens längd är knappt 42 veckor för personer 25 år eller äldre, se *diagram 12*. Det är en oförändrad varaktighet jämfört med fjärde kvartalet 2015. För kvinnor var genomsnittet knappt 39 och för män drygt 45 veckor. Gruppindelad kan man konstatera att ungefär två av tio har en arbetslöshetsperiod som är kortare än en månad. Fyra av tio har en arbetslöshetsperiod som är längre än en månad, men kortare än ett halvår. Avslutningsvis har fyra av tio en arbetslöshetsperiod som har pågått i minst ett halvår, se *diagram 13*.

För ungdomar (15-24 år) uppgick den genomsnittliga arbetslöshetsperioden till knappt 14 veckor. Sex av tio ungdomar hade en arbetslöshetsperiod som var kortare än en månad.

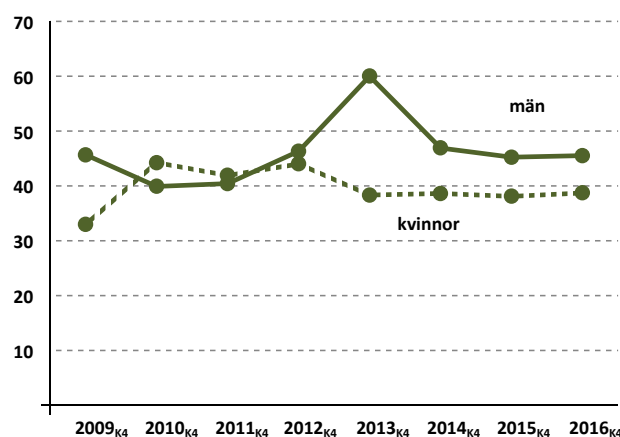

Diagram 12. Arbetslöshetens längd (veckor) i Stockholms län, uppdelat på kvinnor och män. **Källa:** SCB/AKU

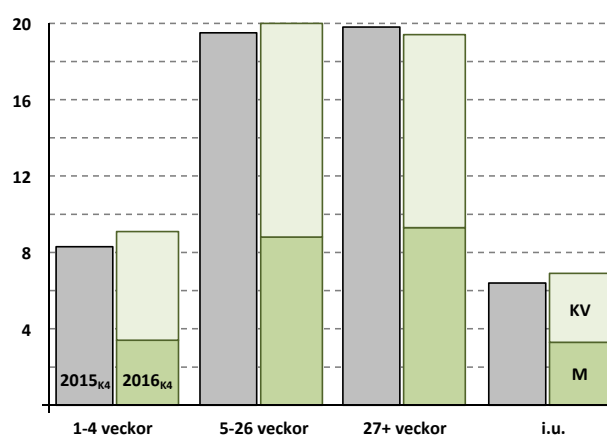

Diagram 13. Arbetslöshetens längd, gruppindelad i 1 000-tal, Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

I en studie⁸ framgår att Sverige - jämfört med andra OECD-länder - har en förhållandevis låg andel långtidsarbetslösa (vilket i sammanhanget definieras som ett år). Samtidigt noteras att antalet och andelen ökar, vilket i hög grad förklaras av fler inskrivna inom etableringsuppdraget som pågår i upp till två år.

Drygt 14 procent av ungdomarna är arbetslösa

Ungdomsarbetslösheten (15-24 år) i Stockholms län uppgick till 14,2 procent under det fjärde kvartalet, se *diagram 14*. I antal motsvarar det 19 000 personer, där mer än hälften var heltidsstuderande. För män och kvinnor beräknas arbetslösheten till 13,2 respektive 15,1 procent. Bland utrikes födda ungdomar uppgick arbetslösheten till 23,3 procent vilket kan jämföras med 12,5 bland inrikes födda⁹.

I riket som helhet uppgick antalet arbetslösa

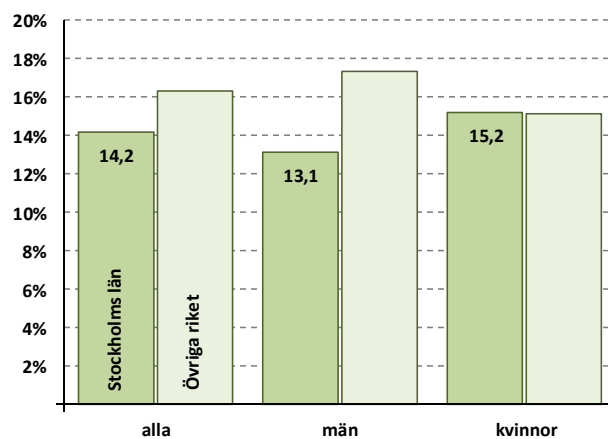

Diagram 14. Ungdomsarbetslösheten i Stockholms län och övriga riket, 2016_{K4}. **Källa:** AKU/SCB

⁸ *Perspektiv på långtidsarbetslösheten*, Arbetsförmedlingen [2017]

⁹ Det statistiska underlaget är för litet för att dela upp statistiken på kvinnor och män

ungdomar till 92 600 personer. Det är det lägsta antalet under tidsserien, och 45 000 färre än under 2009 då arbetslösheten låg på tidsseriens högsta nivå¹⁰. Sett till övriga riket (det vill säga riket exklusive Stockholms län) var ungdomsarbetslösheten 16,3 procent under det fjärde kvartalet.

Sett i ett längre tidsperspektiv håller trenden om en sjunkande arbetslöshet bland ungdomar (i såväl Stockholm som övriga riket) i sig. Knappt hälften av ungdomarna befinner sig utanför arbetskraften, där de flesta befinner sig i utbildningssystemet.

Antal personer berörda av varsel minskar för fjärde året i rad

Under 2016 varslades drygt 11 000 personer om uppsägning i Stockholms län. Det motsvarar drygt nio personer per 1 000 sysselsatta. Antalet och andelen personer som varslats om uppsägning har därmed minskat för varje år sedan 2012, se *diagram 15* och *tabell 3*. På årsbasis varslades flest antal personer under 2009 då 23 700 personer berördes. Det motsvarar nästan 23 personer per 1 000 sysselsatt.

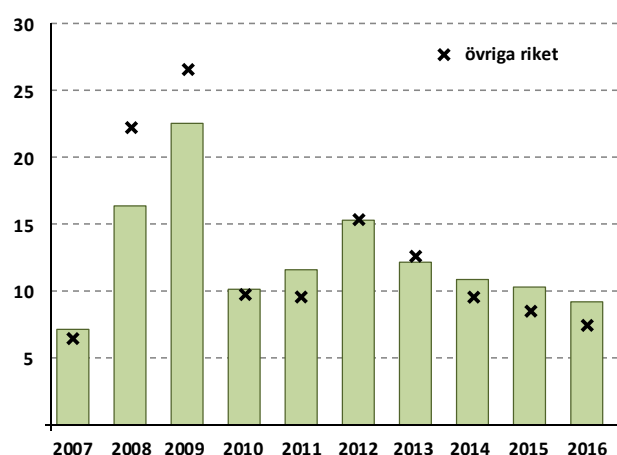

Diagram 15. Antal berörda av varsel per 1 000 sysselsatta, AB län och övriga riket. **Källa:** Egen bearbetning (SCB/AF)

Antal berörda av varsel	Stockholms län	Övriga riket
2007	7 200	22 800
2008	17 100	78 800
2009	23 700	91 500
2010	10 800	33 700
2011	12 600	33 800
2012	16 900	54 600
2013	13 800	45 000
2014	12 500	34 600
2015	12 100	31 100
2016	11 000	27 600
2017 (jan)	1 100	2 000

Tabell 3. Antal personer berörda av varsel i Stockholms län och övriga riket. **Källa:** AF

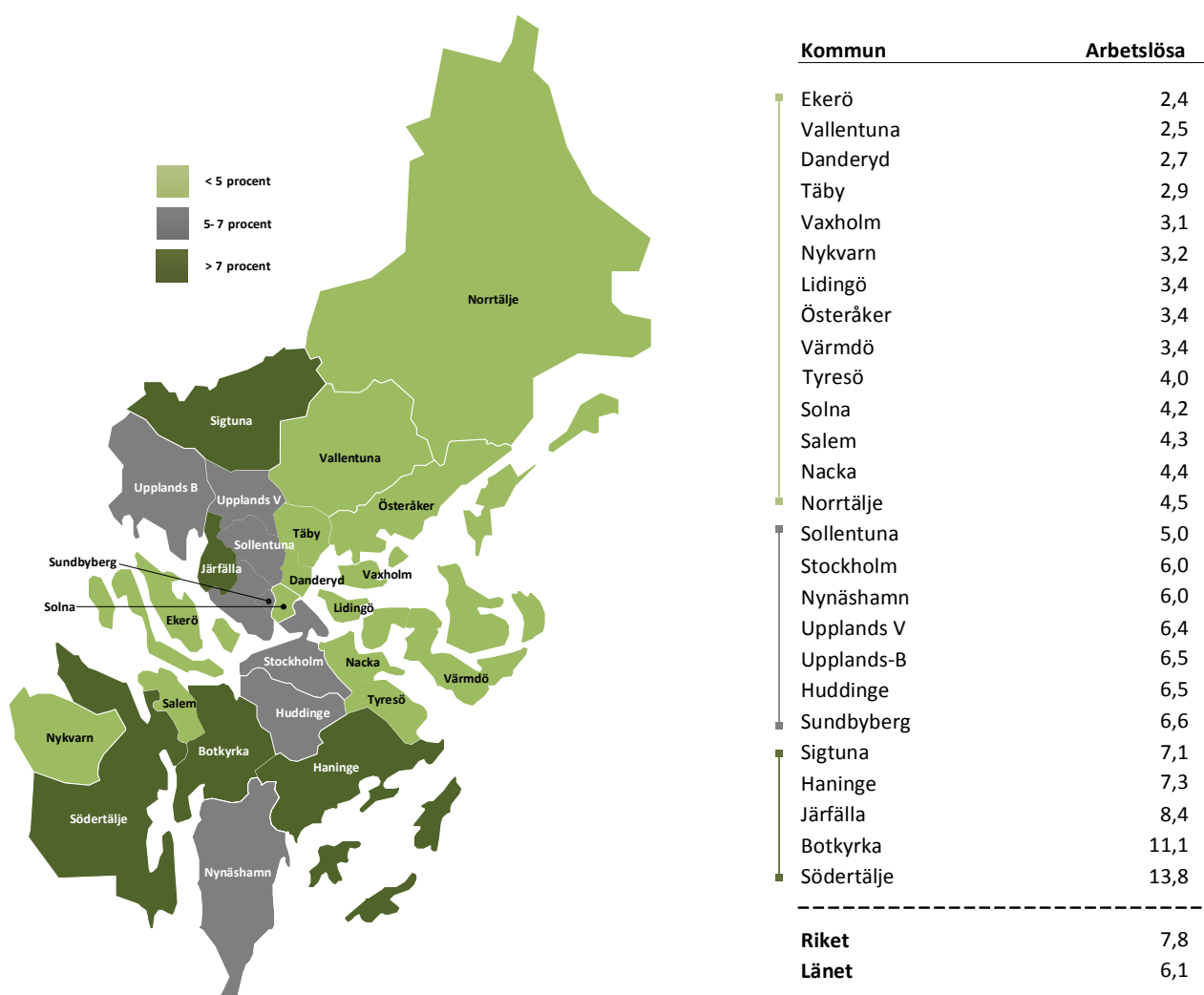
Den sjunkande trenden kan även konstateras om övriga riket och andelen berörda av varsel har varit lägre i övriga riket än i Stockholms län under de senaste tre åren.

¹⁰ Jämförelsen avser det fjärde kvartalet för respektive år. Rent generellt finns det starka säsongsvariationer när det gäller ungdomsarbetslöshet. Genomsnittet för andra kvartalet är klart högre än genomsnittet för t.ex. fjärde kvartalet. Oaktat kvartal så nåddes (i antal) den högsta notering för ungdomar under det andra kvartalet 2010 då arbetslösheten uppgick till 203 400 personer. I Stockholms län nåddes toppen under andra kvartalet 2014 då 40 400 ungdomar definierades som arbetslösa.

Arbetsmarknaden i länets kommuner

De uppgifter som anges under detta avsnitt ska inte sammanblandas med de mått och definitioner som återgetts ovan. Uppgifterna är hämtade från Arbetsförmedlingen och avser inskrivna arbetslösa i förhållande till en registerbaserad arbetskraft. Inskrivna arbetslösa (benämns som arbetslös nedan) består av öppet arbetslösa och personer i program, se *bilaga 1* för mer information.

Antalet arbetslösa i Stockholms län uppgick till omkring 70 000 personer under februari enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik. Det är 500 färre än under februari 2016. Tre av fyra arbetslösa tillhör någon av de fyra grupper¹¹ som Arbetsförmedlingen bedömer har en högre sannolikhet att hamna i långa tider av arbetslöshet och därmed har en utsatt ställning på arbetsmarknaden.

Karta 1. Arbetslösheten i länets kommun (gruppindelad), februari 2017. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Tabell 4. Arbetslösheten i länets kommuner, februari 2017. **Källa:** Arbetsförmedlingen

¹¹ Dessa fyra grupper är (1) arbetslösa med enbart förgymnasial utbildning, (2) arbetslösa födda utanför Europa, (3) arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och (4) arbetslösa äldre

De inomregionala skillnaderna är alltså stora, se *karta 1* och *tabell 4*. Samtidigt kan det noteras att Södertälje – som länge har haft länets högsta arbetslöshet – har haft en positiv utveckling under det senaste året. Sammantaget har andelen arbetslösa i Södertälje minskat med 1,5 procentenheter på ett års sikt. I antal motsvarar utveckling 660 färre personer som antingen är inskrivna som öppet arbetslösa eller som befinner sig i program med aktivitetsstöd. Det är med marginal den starkaste utvecklingen av samtliga kommuner och kan jämföras med den länets genomsnittliga minskning som uppgick till 0,2 procentenheter.

Det är alltså tre kommuner (Södertälje, Botkyrka och Järfälla) som har en högre arbetslöshet än riksgenomsnittet. Omvänt har Ekerö, Vallentuna och Danderyd länets lägsta arbetslöshet, se *karta 1* och *tabell 4*.

Nystartade företag och konkurser

Precis som prognostiserades i den förra upplagan av *Läget i länet – arbetsmarknad & ekonomi* blev 2016 ett rekordår när det gäller nyföretagande. Totalt startades 24 808 nya företag i Stockholms län under året. Det är nästan 800 fler än under det tidigare rekordåret (2011) och 1 500 fler än under 2015. Det är också det fjärde året i rad som nyföretagande ökar. Näst flest företag startades i Västra Götaland, Skåne, Östergötland och Uppsala. Det sammanlagda antalet nystartade företag i dessa fyra län uppgick till drygt 24 000. Det är 700 färre än antalet i enbart Stockholms län. Under det senaste decenniet har aktiebolagens andel av det totala antalet nystartade företag ökat trendmässigt. En stor del av utvecklingen hänger ihop med beslutet¹² att sänka kravet på aktiekapital från 100 000 till 50 000 kronor.

I sju av länets kommuner startades det färre företag 2016 jämfört med 2015. I en kommun var antalet oförändrat medan nyföretagande ökade i resterande 18 kommuner. Den största antalsmässiga ökningen noterades i Stockholms stad (693), följt av Södertälje (149) och Järfälla (103). Den procentuellt starkaste utvecklingen observerades i Nynäshamn (46 procent), Upplands Väsby (34) och Södertälje (31), se *bilaga 4*.

År	Nystartade företag	- andel aktiebolag
2007	21 300	0,46
2008	20 000	0,47
2009	18 700	0,45
2010	22 300	0,54
2011	24 000	0,64
2012	21 200	0,65
2013	21 300	0,66
2014	22 000	0,69
2015	23 300	0,73
2016	24 800	0,75

Under årets första två månader startades 4 571 nya företag i Stockholms län. Det är nästan 300 färre än under motsvarande tidsperiod 2016.

Fler företagskonkurser under 2016

Såväl antalet konkurser som antalet anställda som var sysselsatta i de konkursdrabbade företagen ökade under 2016. Sammantaget försattes drygt 2 100 företag i konkurs. Företagen sysselsatte knappt 5 200 personer, se *diagram 16* och *17*. Det är en ökning med fem respektive 25 procent jämfört med 2015. Fördelat per näringsgren hade *byggindustrin* flest antal konkurser, följt av *företagstjänster* (SNI 69-75) och *parti- och provisionshandel*. De konkursdrabbade företagen inom

¹² Beslutade började gälla i april 2010

byggindustrin hade även flest antal sysselsatta. Vid sidan av *byggindustrin* hade även de konkursdrabbade företagen inom *detaljhandeln* och *företagstjänster* ett större antal sysselsatta. Se *bilaga 5* för antal konkurser i länets kommuner.

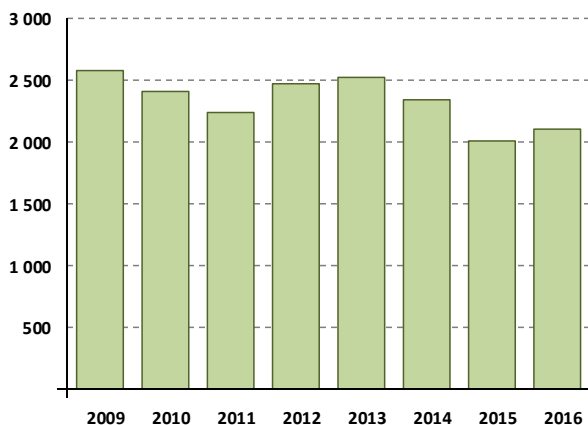

Diagram 16. Antal konkurser 2009-2016 i Stockholms län. Källa: SCB

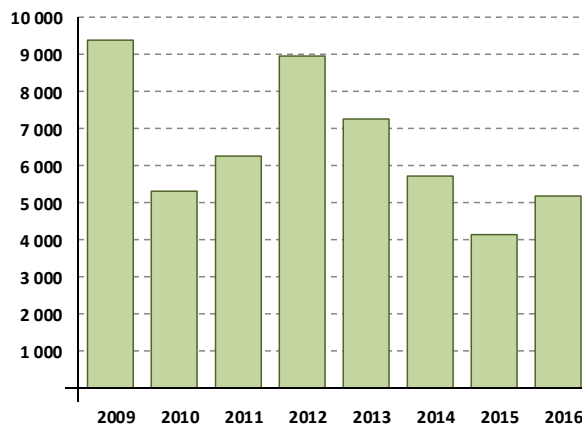

Diagram 17. Antal anställda i de konkursdrabbade företagen i Stockholms län. Källa: SCB

Övrigt i korthet

► 37 600 fler invånare under 2016

Länets befolkning ökade med 37 621 personer under 2016. Vid sidan av 2009 är det den största befolkningsökningen någonsin. I riket som helhet ökade befolkningen med drygt 144 000 personer.

Såväl in- som utflyttningen inom Sverige är den högsta någonsin. 43 252 personer flyttade in till länet från övriga Sverige samtidigt som 39 927 flyttade i motsatt riktning. Även inflyttningen från utlandet var rekordhög (36 758) samtidigt var utflyttningen (16 143) betydligt lägre än 2015 vilket sammantaget gör att flyttnettot med utlandet är det högsta någonsin. Barnafödandet är fortfarande högt (29 457) och ligger i nivå med de senaste årens nivåer.

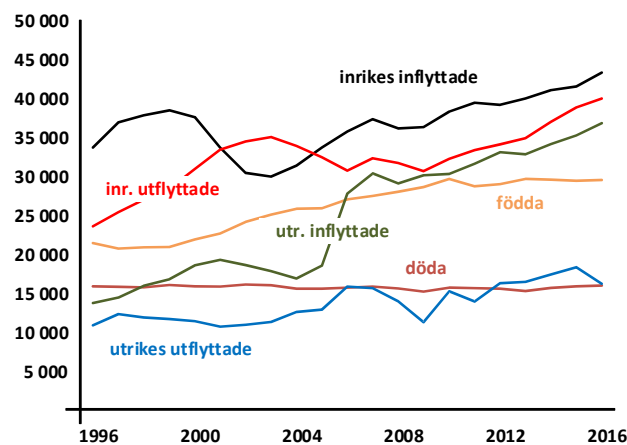

Diagram 18. Befolkningsförändringar i Stockholms län, 1996-2016, uppdelad på komponenter. Källa: SCB

I relativa termer så har Upplands-Bro ökat mest med 3,8 procent följt av Sundbyberg (3,6) och Sigtuna (3,2). 16 kommuner ligger över riksgenomsnittet. Se *bilaga 6* för befolkningsutveckling i länets kommuner.

► **Bruttonationalprodukten ökade med 3,3 procent under 2016**

Under det fjärde kvartalet ökade BNP med 1,0 procent jämfört med tredje kvartalet. Såväl hushållens som den offentliga konsumtionen bidrog med 0,1 procentenheter till BNP-tillväxten. Lagerinvesteringar drog ned BNP-utvecklingen medan exportnettot bidrog med 0,9 procentenheter.

Kalenderkorrigerat och jämfört med fjärde kvartalet 2015 steg BNP med 2,3 procent. För helåret 2016 ökade bruttonationalprodukten (BNP) med 3,3 procent jämfört med 2015. Utvecklingen låg i linje med marknadens förväntningar.

► **Ökat bostadsbyggande i Stockholms län**

Länsstyrelsen har sammanställt uppgifterna för länets kommuner från Boverkets bostadsmarknadsenkät. 2017 väntas drygt 24 000 bostäder påbörjas och nästa år uppskattas 28 000 nya bostäder att påbörjas. Preliminära uppgifter visar även att det påbörjades minst 20 000 bostäder 2016. Att ha ett högt bostadsbyggande är avgörande för regionens utveckling och den positiva trenden om ökat bostadsbyggande som inleddes 2013 håller därmed i sig.

► **Stockholm – en av EU:s absolut starkaste regioner**

I februari presenterades studien European Regional Competitiveness Index (RCI). RCI bygger på den studie som WEF arbetat fram (Global Competitiveness Index) och anpassar den till en regional nivå inom EU. Sammanställningen visar – precis som i stort sett samtliga liknade studier – att Stockholm är en av Europas mest konkurrenskraftigaste regioner. Studien omfattar 263 regioner och sammantaget bedöms Stockholms vara den fjärde starkaste regionen. Totalt ingår ett 70-tal indikatorer och listan toppas av två brittiska regioner; London och Berkshire. Därefter följer av Utrecht och Stockholm.

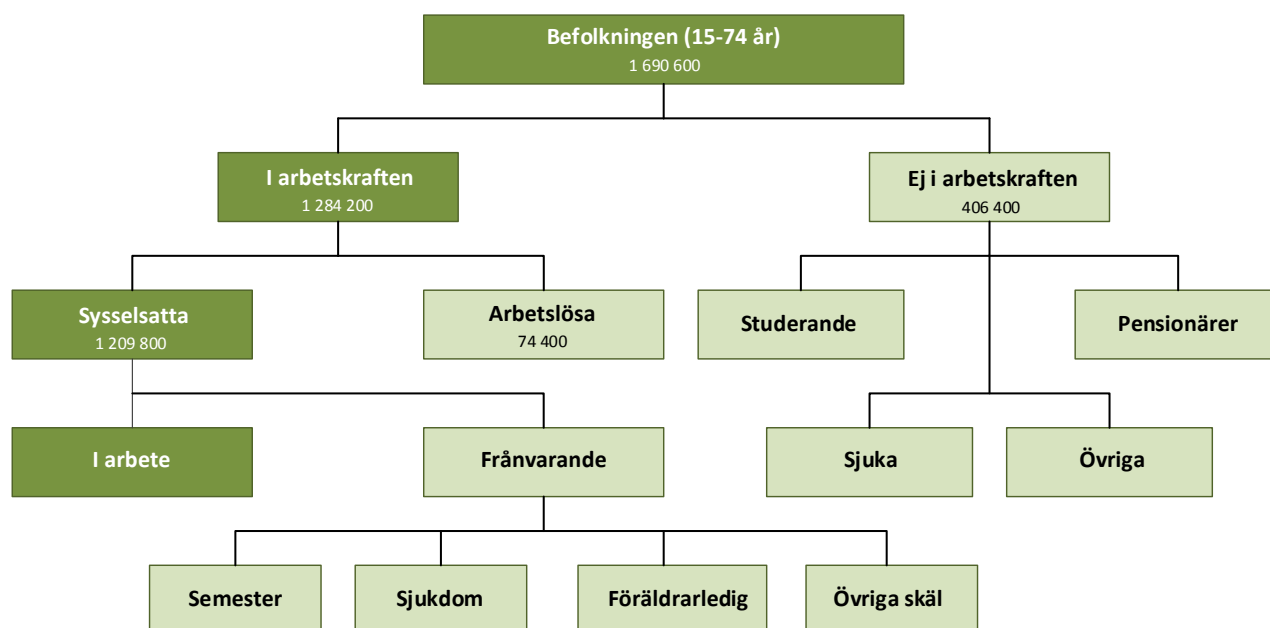
► **Under 2016 nyregistrerades drygt 110 000 personbilar**

Precis som nyföretagande nådde nyregistrering av personbilar en ny rekordnivå under 2016. Totalt registrerades drygt 110 000 nya personbilar i Stockholms län. Det är 8,5 procent fler än under 2015 och ökningstakten var högre i länet jämfört med övriga riket. Under januari och februari har nybilsregistreringen nått en markant högre nivå 2017 jämfört med motsvarande månader 2016.

Bilaga 1 – Kort om arbetsmarknadsstatistik

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) utförs löpande av SCB. För riket presenteras undersökningen månatligen. På regional nivå sker dock redovisningen per kvartal. Den statistik som presenteras genom AKU är de officiella arbetslöshetstalen och följer International Labour Organizations (ILO) och EU:s riktlinjer. Vid internationella jämförelser är det med andra ord AKU:s arbetsmarknadsstatistik som ska användas.

Figuren nedan redovisar Arbetskraftsundersökningarnas indelning av arbetsmarknaden för befolkningen i åldern 15-74 år. I ett första steg delas befolkningen in i arbetskraften och ej i arbetskraften. I Stockholms län var 406 400 personer ej i arbetskraften. Denna kategori utgörs av studerande, sjuka (t.ex. förtidspensionärer av hälsoskäl), pensionärer och övriga. 1 284 200 av länets befolkning definieras vara i arbetskraften vilket innebär att man antingen är sysselsatt eller arbetslös. Sysselsättningen beräknas genom att sätta antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen i det aktuella ålderintervallet. Kvoten uppgår till 0,716 vilket innebär att sysselsättningsgraden är 71,6 procent. Arbetslöshet definieras däremot som andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften (inte befolkningen) vilket under fjärde kvartalet 2016 uppgick till 5,8 procent. På grund av att den relativa sysselsättningen och arbetslösheten relateras till olika storheter (arbetskraften och befolkningen) kan t.ex. arbetslösheten gå upp utan att sysselsättningen förändras.

Figur B1. Arbetsmarknaden i antal för befolkningen (15-74 år), Stockholms län, fjärde kvartalet 2016.

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning baserad på intervjuer med enskilda personer. Därutöver använder sig SCB av två andra undersökningar för att spegla utvecklingen på arbetsmarknaden: Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den förstnämnda vänder sig till företag/arbetsgivare via enkäter för att ta reda på antalet anställda. Undersökningen redovisas på kvartalsnivå. RAMS bygger på kontrolluppgifter från Skatteverket och omfattar alla som har inkomst från arbete och – eftersom det inte är en urvalsundersökning – presenterar den säkraste statistiken över arbetsmarknaden. Det innebär att statistiken kan brytas över flera faktorer utan att sanningshalten går förlorad. Samtidigt innebär

insamlingsmetoden att statistiken presenteras med fördröjning och inte kan användas som en korttidsindikator.

Arbetskraftsundersökningens precision

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning. Det betyder att det finns en viss osäkerhet vid skattningarna (estimaten). Förändringar från ett år till ett annat i andelar på länsnivå når inte alltid upp till så kallad statistiskt signifikans men däremot i regel om vi t.ex. jämför Stockholm med övriga riket eller andra län. De skattade värden som redovisas ska ses som indikationer på utvecklingen.

Arbetskraftsundersökningarna jämfört med Arbetsförmedlingens statistik

Arbetsförmedlingens statistik är mer att betrakta som verksamhetsstatistik eftersom den bygger på antalet inskrivna som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, vilket innebär att nivån är lägre än AKU:s arbetslöshetstal. Sedan hösten 2011 relateras antalet till en uppskattning av arbetskraften. Tidigare sattes antalet arbetslösa i förhållande till befolkningen. Arbetsförmedlingens statistik täcker – av naturliga skäl – inte in dem som är arbetslösa, men som inte skrivit in sig på arbetsförmedlingen. Dessutom använder sig SCB/AKU av åldersintervallet 15-74 år medan Arbetsförmedlingen har 16-64 år vilket ytterligare ökar diskrepansen mellan de två måtten.

En av fördelarna med Arbetsförmedlingens insamlingsmetod är att registerdata möjliggör snabbare uppdatering och att antalet inskrivna som arbetslösa kan fördelas på fler grupper (åldersgrupper, kön, utrikes födda etc.) utan att sanningshalten går förlorad. Begreppet andel/antal personer som saknar arbete omfattar såväl öppet arbetslösa som personer i program.

Revidering av AKU

I februari 2013 meddelade SCB att Arbetskraftsundersökningarnas tabellpaket och tidsserier uppdateras. Uppdateringen avser 2010-2012 och sker med anledning av en förbättrad beräkningsmetod. Skillnaderna mot tidigare publicerade uppgifter är i huvudsak marginella och ändrar inte beskrivningen av arbetsmarknaden och dess utveckling, men sysselsättning ligger något lägre och arbetslöshet marginellt högre. Jämförbarheten med perioden 2005-2009 är fortsatt god.

Bilaga 2 – Arbetslöshet och sysselsättning per län

Län	Arbetslöshet (%)			Sysselsättning (%)		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Stockholm	5,1	6,5	5,8	74,1	69,1	71,6
Uppsala	3,7	5,9	4,8	73,3	64,3	68,7
Sörmlands	12,1	9,7	11	63,2	59,4	61,3
Östergötland	7,7	7	7,3	65	63,1	64,1
Jönköping	4,5	5,9	5,2	71,4	66,9	69,2
Kronoberg	8,9	7,4	8,2	68,5	64,5	66,6
Kalmar	5,3	4,7	5	68,2	63	65,8
Gotlands	5,4	6	5,7	66,1	61,4	63,7
Blekinge	7,5	3,9	5,8	62,4	63,4	62,9
Skåne	8,7	6,5	7,7	66,4	63,5	64,9
Halland	5,1	3,7	4,5	72,5	63,8	68,1
V. Götaland	7	5,2	6,2	69,7	65,4	67,6
Värmland	6,1	5	5,6	62,6	61,1	61,9
Örebro	8	6,2	7,2	66	62,8	64,4
Västmanland	8	6,3	7,2	67,1	57,3	62,2
Dalarna	8,9	5,2	7,1	62,7	62,9	62,8
Gävleborg	8,8	7,3	8,1	61,5	60	60,8
Västernorrland	6,9	7,1	7	63,9	62,5	63,2
Jämtland	6,7	4,6	5,8	71,1	63,2	67,3
Västerbotten	4,9	3,4	4,2	68,8	65,9	67,4
Norrbottnen	5,5	4	4,8	66,9	65,5	66,2

Tabell B2. Andel sysselsatta och arbetslösa per län, uppdelat på kvinnor och män, 2016_{K4}. Källa: SCB/AKU

Bilaga 3 – Arbetslösa i länets kommuner

Kommun	kvinnor (procent)		män (procent)	
	öppet arbetslösa	i program	öppet arbetslösa	i program
Botkyrka	6,2	5,5	5,9	4,6
Danderyd	1,9	0,8	2,1	0,7
Ekerö	1,7	0,8	1,7	0,6
Haninge	4,4	3,0	4,7	2,5
Huddinge	3,7	2,9	4,0	2,4
Järfälla	5,0	3,5	5,3	2,9
Lidingö	2,0	1,2	2,5	1,0
Nacka	2,7	1,4	3,1	1,5
Norrtälje	2,7	1,8	2,6	1,9
Nykvarn	2,1	1,3	1,6	1,4
Nynäshamn	3,4	2,8	3,3	2,6
Salem	2,5	2,0	2,2	1,8
Sigtuna	4,9	2,4	4,8	2,1
Sollentuna	3,2	1,7	3,3	1,7
Solna	2,7	1,3	2,9	1,4
Stockholm	3,5	2,3	3,9	2,3
Sundbyberg	4,0	2,6	4,2	2,3
Södertälje	6,1	9,5	5,6	6,6
Tyresö	2,3	1,4	3,0	1,4
Täby	2,1	0,7	2,1	0,7
Upplands-Bro	3,9	2,6	4,0	2,3
Upplands Väsby	4,4	2,4	4,1	2,0
Vallentuna	1,3	0,7	2,1	0,9
Vaxholm	2,1	0,8	2,4	0,8
Värmdö	2,2	1,1	2,3	1,3
Österåker	2,2	0,9	2,3	1,2

Tabell B3. Andel öppet arbetslösa och andel i program med aktivitetsstöd i förhållande till arbetskraften i länets kommuner, februari 2017. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Bilaga 4 – Nystartade företag i länets kommuner

Kommun	2016	2015	Δ (antal)	Δ (procent)
Botkyrka	518	537	-19	-4
Danderyd	420	357	63	18
Ekerö	240	196	44	22
Haninge	581	555	26	5
Huddinge	736	653	83	13
Järfälla	479	376	103	27
Lidingö	418	411	7	2
Nacka	862	865	-3	0
Norrtälje	418	364	54	15
Nykvarn	58	67	-9	-13
Nynäshamn	185	127	58	46
Salem	89	92	-3	-3
Sigtuna	338	326	12	4
Sollentuna	554	554	0	0
Solna	826	731	95	13
Stockholm	14 666	13 973	693	5
Sundbyberg	358	317	41	13
Södertälje	630	481	149	31
Tyresö	350	304	46	15
Täby	607	608	-1	0
Upplands Väsby	329	245	84	34
Upplands-Bro	149	142	7	5
Vallentuna	202	198	4	2
Vaxholm	106	101	5	5
Värmdö	347	379	-32	-8
Österåker	342	345	-3	-1

Tabell B6. Antal nystartade företag i länets kommuner, 2016 och 2015. **Källa:** Bolagsverket

Bilaga 5 – Konkurser i länets kommuner

Kommun	2015	2016	Δ (antal)
Upplands Väsby	33	27	-6
Vallentuna	16	17	1
Österåker	24	19	-5
Värmdö	33	25	-8
Järfälla	33	31	-2
Ekerö	18	16	-2
Huddinge	65	49	-16
Botkyrka	47	50	3
Salem	6	6	0
Haninge	58	52	-6
Tyresö	25	18	-7
Upplands-Bro	11	12	1
Nykvarn	6	7	1
Täby	40	48	8
Danderyd	19	28	9
Sollentuna	39	48	9
Stockholm	1 243	1 336	93
Södertälje	54	51	-3
Nacka	55	67	12
Sundbyberg	26	26	0
Solna	60	46	-14
Lidingö	21	21	0
Vaxholm	4	3	-1
Norrtälje	26	37	11
Sigtuna	30	37	7
Nynäshamn	15	26	11
Stockholms län	2 007	2 103	96

Tabell B5. Antal konkurser företag i länets kommuner, 2015 och 2016. Källa: SCB

Bilaga 6 – Befolkningsförändring i länets kommuner under 2016

Kommun	Befolkning	Folkökning	Födelseöverskott	Flyttnetto ¹³ , inrikes	Flyttnetto, utrikes	Justering
Botkyrka	90 675	1 250	606	-765	1 391	18
Danderyd	32 653	232	-49	157	123	1
Ekerö	27 406	422	91	237	91	3
Haninge	85 693	1 827	528	507	792	0
Huddinge	107 538	2 227	673	332	1 189	33
Järfälla	74 412	1 983	436	895	655	-3
Lidingö	46 853	551	40	168	343	0
Nacka	99 359	1 373	511	311	551	0
Norrtälje	59 420	751	-185	528	413	-5
Nykvarn	10 424	232	50	147	34	1
Nynäshamn	27 752	252	47	37	165	3
Salem	16 615	189	68	58	58	5
Sigtuna	46 274	1 488	381	464	645	-2
Sollentuna	71 023	772	271	-83	583	1
Solna	78 129	1 971	789	427	748	7
Stockholm	935 619	12 103	7 115	-4 000	8 934	54
Sundbyberg	47 750	1 640	477	565	599	-1
Södertälje	94 631	1 429	397	-463	1 500	-5
Tyresö	47 103	926	194	494	230	8
Täby	69 386	1 105	141	504	457	3
Upplands Väsby	43 891	1 230	207	574	447	2
Upplands-Bro	26 755	966	175	611	174	6
Vallentuna	32 785	405	195	127	82	1
Vaxholm	11 621	241	31	202	6	2
Värmdö	42 000	893	213	521	158	1
Österåker	43 293	1 163	142	770	247	4
Stockholms län	2 269 060	37 621	13 544	3325	20 615	137
Riket	9 995 153	144 136	26 443	n/a	117 127	566

Tabell B7. Befolkningsförändring i länets kommuner, 2016. **Källa:** SCB

¹³ För kommuner inkluderas även in- och utflyttning till andra Stockholmskommuner

